

stesso anno 1508, e in essa contengonsi narrate; benchè alla loro foggia, tutte le particolarità di questo affare (1). Vi si parla infatti

(1) Il documento, di cui reco il complesso, e di cui nell'annotazione trascivo il testo, era rimasto sconosciuto ed ingredito: il primo a metterlo in luce fu il Verci, nella sua *Stor. della Marca Trivig.*, docum. num. DL, ch'è nella pag. 109 e seg. dei *Documenti*, che stanno in seguito al tom. V. — « In nomine Domini Amen. Universis » praesentem inspecturis processum Arnaldus abbas monasterii Tutelensis, Livovicensis dioecesis et Honophrius de Trebis decanus ecclesiae Meldensis, domini Papae capellanus, apostolicae Sedis nuncii. Nuper sanctissimus pater Dominus Clemens divina providentia papa quintus Nos Arnaldum etc. et Honophrium etc. pro recuperatione civitatis Ferrariae ac comitatus et districtus ejus, que ad Romanam Ecclesiam in spiritualibus et temporalibus pertinere dignoscitur, tamquam pacis angelos duxit specialiter destinandos, inter cetera nobis recipiendi nomine ipsius domini Pape et Romane Ecclesie predictam civitatem Ferrariae et comitatum ad mandata Romane Ecclesie venientes interdicendi eis, ne ulterius dominium Domini Pape et Romane Ecclesie suscipiant. Et si quos in dominos et rectores, aut ad id sub quocumque alio colore susceperint rejiciantur injungendi, ipsosque ad premissa receptos etiam removendi et ne recipient aliqui hujusmodi regnum vel dominium prohibendi. Contradictiones insuper quecumque et undecunque aut cujuscumque preeminentie fuerint ac status appellatione postposita per censuram ecclesiasticam et alias quascumque spirituales et temporales penas, prout erit expediens compescendi ac invocandi ad hoc si opus fuerit auxilium brachii secularis et omnia alia faciendi,

que pro felici expeditione negotii viderimus expedire, plenam et liberam nobis concessit per suas litteras facultatem, non obstantibus aliquibus privilegiis, indulgentiis et litteris apostolicis, per que presentibus non expressa, vel totaliter non inserta potestatis nobis tradite in hac parte possit explicatio impediri, et de quibus quorumcumque tenori debeat in ipsis litteris apostolicis fieri mentio specialis, prout hec et alia in litteris apostolicis nobis directis plenius continentur. Volentes itaque mandatum apostolicum exequi in hac parte apud Bononiam constituti apostolicas domino Duci Venetiarum nec non nostras per religiosum virum fratrem Hieronimum ordinis Predicatorum litteras duximus destinandas, in quibus videlicet apostolicis idem dominus Dux requirebat ex parte ipsius domini Pape, ut nobis circa premissa daret auxilium, consilium et favorem, per nostras autem litteras dominum Ducem, Consilium et Comune Venetum requisivimus, ut nobis consilium et auxilium impenderet circa negotium prelibatum. Nihilominus monentes eosdem ut per se vel alios publice vel occulte nullum prestant impedimentum quominus civitas Ferrariae, Comitatus et districtus ejusdem ad manus nostras nomine Romane Ecclesie devenirent, inhærentes et interdicentes eisdem et eorum cuilibet, ne de dominio civitatis, comitatus et districtus ejusdem in parte vel totum se aliquatenus intromittant, nec pactum vel conventionem ineant cum aliquo in prejudicium Romane Ecclesie de civitate et comitatu predictis et per que dicta Romane Ecclesie vel nos in recuperatione dicte civitatis et comitatus possemus